

หลักสูตรการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ

หลักสูตรการปลูกผักแบบหลุมพอเพียง
กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม
จำนวน 10 ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดหนองคาย
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองหนองคาย
กรมส่งเสริมการเรียนรู้

หนังสือรับรองหลักสูตร

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองหนองคาย ได้พัฒนาปรับปรุงและรวบรวมหลักสูตรวิชาการปลูกผักสมรม ซึ่งเป็นวิธีการปลูกผักแบบเกษตรธรรมชาติ จำนวน 10 ชั่วโมง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและสภาพแวดล้อมของชุมชน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ รูปแบบวิชาชีพแบบกลุ่มสนใน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองหนองคาย ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้ ประกอบด้วยวิทยากรวิชาชีพ ครู กศน.ตำบล ครูอาสา ครู ศรช. ครูผู้สอนคนพิการ เจ้าหน้าที่งานการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและอนุมัติโดยผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพต่อไป

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร

(นางสุทิดา มงคลนำ)

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางสาวรุชณา อินทร์มา)

ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอเมืองหนองคาย

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายเจริญ สอนคำหาญ)

ประธานกรรมการสถานศึกษา

วิชาการปลูกผักแบบหลุมพอเพียง

กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

จำนวน 10 ชั่วโมง

ความเป็นมา

ปลูกพืชผักแบบหลุมพอเพียง เป็นแนวคิดในการปลูกพืชผักรวมกันในหนึ่งหลุม หรือในขอบเขตที่กำหนด โดยเลือกพืชต่างชนิด และมีระดับความสูงแตกต่างกัน ปลูกไล่ระดับให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกัน มีพระเอกของแปลงเป็นต้นกล้วยน้ำว้าซึ่งเป็นวิธีการปลูกผักแบบเกษตรธรรมชาติต้นกล้วยน้ำว้าในแปลงจะทำหน้าที่เป็นไม้พี่เลี้ยง ใ้ร่มเงา เก็บกักน้ำในช่วงหน้าแห้ง บังแดดเป็นพี่เลี้ยงให้ไม้ต้นในช่วงที่ปลูกใหม่ไม่ได้รับแดดจัดเกินไป ทิศทางการปลูกกล้วยควรปลูกในทิศตะวันตก เมื่ออายุได้ 1 ปี กล้วยจะตกเครือให้ผลผลิต พร้อมกับผักที่เริ่มโต จากนั้นตัดกล้วยที่เป็นไม้พี่เลี้ยงออก ใ้ไม้ยืนต้นได้รับแสงแดดเต็มที่ พืชผักอื่นๆ ที่ปลูกรวมในหลุมจะต้องปลูกพืชต่างชนิดและต่างระดับกัน 4-5 ชนิด ใ้ต้นไม้แต่ละชนิดเติบโตพึ่งพาอาศัยกันและกัน เช่น ต้นไม้ใหญ่เป็นร่มเงาใ้ต้นไม้เล็ก ไม้คลุมหน้าดินลดการระเหยของน้ำช่วยใ้พืชในหลุมทนแล้งได้ดี ปลูกพืชผักสมุนไพรที่มีฤทธิ์สปร้อน ช่วยขับไล่แมลงที่จะบุกรุกเข้ามาในสวน หรือปลูกพืชคู่หูเพื่อเกื้อกูลภายในแปลง จึงเป็นสาเหตุใ้ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านหลายศูนย์ นำองค์ความรู้ในเรื่องเกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ซึ่งได้มาจากการเรียนรู้ทดลองปฏิบัติของปราชญ์ชาวบ้าน และเกษตรกรอีก หลากๆ ท่านในพื้นที่มาถ่ายทอดใ้เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมโดยทั่วไป

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองหนองคาย มีวิธีการปลูกและดูแลรักษา ที่ง่าย และสารไล่แมลงที่สามารถผลิตเองทั้งหมด และวัสดุที่หาได้ใน ท้องถิ่น ราคาไม่แพง ทั้งนี้ พืชผักสมรมมีส่วนช่วยในการเพิ่มรายได้ของผลผลิต และเป็นการใช้พื้นที่ว่างเปล่าใ้เกิดประโยชน์ เกษตรกรสามารถปลูกรับประทานเองและจำหน่ายเป็นรายได้ของ ครอบครัว มีส่วนช่วยให้ผู้บริโภคมีโอกาสเลือกพืชผักที่ปลอดภัยต่อการบริโภค ส่งผลใ้ร่างกายของ เกษตรกรดี รวมทั้งสุขภาพจิตดีตามมาด้วย

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องวิชาการปลูกแบบหลุมพอเพียง มีผลผลิตต่อเนื่อง โดยวิธีแบบธรรมชาติเพื่อการประกอบอาชีพ
2. มุ่งพัฒนาใ้ผู้เรียนใ้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมกัน เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสานึกความรับผิดชอบต่อนตนเอง ผู้อื่น และสังคม
3. มุ่งใ้ผู้เรียนประกอบอาชีพใ้จริงหลังจบหลักสูตร
4. ส่งเสริมผู้เรียนที่จบหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ประชาชนมีทักษะ มีความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญในการปลูกผักแบบหลุมพองเพียง เป็นร่มเงา ให้ผักขนาดเล็ก สามารถนำไปใช้ในการประกอบเป็นอาชีพเสริมได้
2. เพื่อส่งเสริมให้เป็นมีทางเลือกที่หลากหลายในการปลูกผัก
3. เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชน กลุ่มเป้าหมายนอกโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 10 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน 2 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 8 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนกิจกรรมวิชาชีพระยะสั้นในรูปแบบกลุ่มสนใจ

หลักสูตร 10 ชั่วโมง วิชาการวิชาการปลูกผักสมรม

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการ การเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	1. ช่องทางการประกอบอาชีพทางการปลูกผักแบบหลุมพองเพียง	1.1 บอกความสำคัญการเห็น ช่องทางของการประกอบอาชีพ วิธีแบบธรรมชาติที่หลากหลาย รูปแบบ 1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกผักแบบหลุมพองเพียง มีพืชผักตามต้องการของตลาด 1.3 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ 1.4 บอกทิศทางการประกอบ อาชีพการปลูกผักวิธีแบบแบบหลุมพองเพียง	1.1 ความสำคัญการเห็น ช่องทางของ การประกอบอาชีพวิชาการปลูกผักแบบหลุมพองเพียงโดยวิธีแบบธรรมชาติ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกผักโดยวิธีแบบธรรมชาติ สร้างระบบนิเวศน์ที่ดีต่อพื้นที่ 1.2.1 ความต้องการของตลาด เพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายของครอบครัว 1.2.2 การใช้แรงงาน 1.2.3 การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ 1.2.4 การเลือกทำเลที่ตั้ง 1.2.5 ทุน	1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา 2. ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้ 3. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ 4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5. ทำใบความรู้และ ใบงาน 6. ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง 7. ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้	2	-

			1.3 แหล่งเรียนรู้ 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพการปลูกผักแบบหลุมพอเพียง			
2.	2. ทักษะการประกอบอาชีพการปลูกผักแบบหลุมพอเพียง ปลอดภัยโดยวิธีแบบธรรมชาติ	2.1 เตรียมการประกอบอาชีพการปลูกผักแบบหลุมพอเพียงปลอดภัยโดยวิธีแบบธรรมชาติได้แก่ สถานที่ / พื้นที่ วัสดุ อุปกรณ์ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปลูกผักสมรม - จรรยาบรรณของผู้ประกอบ อาชีพ - การคัดเลือกพันธุ์ - ลักษณะของพันธุ์พืชและการเจริญเติบโต - การใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมกับการปลูก	2.1 ชั้นเตรียมการประกอบอาชีพวิชาการปลูกผักแบบหลุมพอเพียง ปลอดภัยโดยวิธีแบบธรรมชาติ 2.1.1 สถานที่ / พื้นที่ 2.1.2 วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบอาชีพการขยายพันธุ์พืช 2.1.3 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิชาการปลูกผักปลอดภัยโดยวิธีแบบธรรมชาติ - จรรยาบรรณของผู้ประกอบ อาชีพ - การคัดเลือกชนิดของพันธุ์พืช 2.2 ขั้นตอนการขยายพันธุ์พืช	- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - สาธิต - ปฏิบัติจริง		3
		2.2 การปลูกผักปลอดภัยโดยวิธีแบบธรรมชาติ ได้แก่ การจัดทำ/จัดหาพันธุ์พืช การให้น้ำ ,ปุ๋ย โรคและศัตรูของพืชและการ ป้องกัน	- การใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมกับการปลูก - ลักษณะของพันธุ์พืชที่เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่	- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - สาธิต - ปฏิบัติจริง		2
		2.3 ปฏิบัติการปลูกผักสมรม ปลอดภัยโดยวิธีแบบธรรมชาติ อายุของพืชที่ใช้ในการปลูกผัก	2.2.1 การจัดเตรียมพื้นที่ปลูก 2.2.2 การให้น้ำและปุ๋ย 2.2.3 โรคและศัตรูของพืชและการ ป้องกัน 2.2.4 การดูแลพันธุ์พืชใน	- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - สาธิต - ปฏิบัติจริง		2

			ระยะ ต่างๆ 2.3 ชั้นการฝึกปฏิบัติ วิชาการปลูกผักปลอด สารพิษโดยวิธีแบบธรรมชาติ			
5	สรุป อภิปราย	1. สรุป อภิปราย 2. สรุป ประเมินความรู้ ความเข้าใจ 3. ชักถาม ตอบข้อสงสัย	-	- แลกเปลี่ยนเรียนรู้	1	

วิธีการการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ภาคทฤษฎี
2. ภาคปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ , ใบความรู้
2. อินเทอร์เน็ต

การวัดแลประเมินผล

1. การชักถาม
2. การตอบคำถาม
3. การแสดงความคิดเห็น
4. ผลงาน
5. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง

ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
3. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

การเทียบโอน -